

Rechtsgevolgen VAR per 1 januari 2005 uitgebreid

Sinds 1 januari zijn door wetswijziging de rechtsgevolgen van de VAR uitgebreid. VAR staat voor: 'verklaring arbeidsrelatie'. De VAR wordt afgegeven door de Belastingdienst en geeft aan welke fiscale kwalificatie de Belastingdienst geeft aan de inkomsten die een arbeidskracht uit een bepaalde arbeidsverhouding geniet. Die kwalificatie kan zijn: loon uit dienstbetrekking (LUD), resultaat uit overige werkzaamheden (ROV) of winst uit onderneming (WUO). Daarnaast is er een VAR (DGA) die aangeeft dat de inkomsten die een directeur-groootaandeelhouder van een B.V. in een bepaalde arbeidsverhouding realiseert, worden aangemerkt als inkomsten van die B.V.

De VAR is van belang voor de vraag of de opdrachtgever bij zijn betaling aan de arbeidskracht loonheffing en premies werknemersverzekeringen dient in te houden. Alleen als de arbeidskracht beschikt over een VAR WUO of een VAR DGA, mag een opdrachtgever er van uitgaan dat hij te maken heeft met een zelfstandige en dat hij op de betaling aan de zelfstandige geen loonheffing of premies werknemersverzekeringen behoeft in te houden.

Tot 1 januari 2005 was de opdrachtgever met een VAR WUO of VAR DGA nog niet helemaal verzekerd van vrijstelling van inhouding van loonheffing en premies, omdat de vastgestelde zelfstandigheid alleen in de weg stond aan naheffing wegens het bestaan van een fictieve dienstbetrekking, maar niet aan naheffing wegens het bestaan van een gewone dienstbetrekking. Met name het UWV maakte van de mogelijkheid tot naheffing wegens het bestaan van een gewone dienstbetrekking veelvuldig gebruik, ook als een VAR was afgegeven. Sinds 1 januari 2005 is dat echter niet meer mogelijk, vooropgesteld althans dat de opdrachtgever een kopie van de door de arbeidskracht aan hem getoonde VAR WUO of VAR DGA en een kopie van een identiteitsbewijs van de arbeidskracht in zijn administratie bewaart.

Tegenover de uitgebreide werking van de VAR had de regering gesteld dat een strengere procedure gevolgd zou gaan worden voor het afgeven van een VAR. Te vrezen viel dan ook dat de VAR de opdrachtgever nu wel vrijwaarde van naheffing, maar dat veel minder arbeidskrachten dan voorheen een VAR zouden krijgen. De vraag was dan ook welk beleid de Belastingdienst zou gaan voeren bij het afgeven van de VAR. Er is namelijk een groot verschil tussen de criteria waaraan het UWV het bestaan van verzekeringsplicht in het verleden toetste (en nog steeds toetst als geen VAR is afgegeven!) en de criteria die de Belastingdienst tot 1 januari 2005 aanlegde voor afgifte van een VAR WUO of VAR DGA. Het geringe aantal vragen op het aanvraagformulier voor de VAR stond in schril contrast met de strenge criteria die het UWV bijvoorbeeld bij looncontroles hanteerde.

Of de VAR-nieuwe stijl (met uitgebreid rechtsgevolg) nu echt voor de praktijk van groot belang zou worden, hing dus af van de vraag naar de aan te leggen criteria. Nu de VAR de fiscale kwalificatie van de arbeidsinkomsten betreft, ligt het voor de hand dat nog steeds fiscale criteria worden gehanteerd. Toch heeft de regering bij de totstandkoming van de wet die de uitgebreide rechts-

gevolgen van de VAR regelt een strengere procedure voor de afgifte van de VAR aangekondigd. Dat deed de vraag rijzen of wellicht langs de achterdeur toch de strengere criteria een rol zouden gaan spelen, die het UWV (veelal achteraf door de rechter goedgekeurd) in het verleden bij naheffingen hanteerde. Onlangs heeft de Belastingdienst echter het nieuwe aanvraagformulier bekend gemaakt, waarmee de VAR kan worden aangevraagd. Daarop staan weliswaar iets meer vragen dan voorheen, maar niets wijst er nog op dat het gaat om meer dan een beoordeling van de vraag welke fiscale kwalificatie aan de inkomsten uit een bepaalde arbeidsverhouding toekomt, beoordeeld aan de hand van uitsluitend fiscale criteria. Een besluit van de Belastingdienst waaruit blijkt in welke gevallen een VAR WUO of VAR DGA wordt verleend, en in welke gevallen niet, was er in het verleden niet en is er nu ook niet. Daardoor blijft het toch nog even spannend en moeten we afwachten hoe de Belastingdienst met de aanvragen VAR 'nieuwe stijl' om zal gaan. ■■■